

"אור שרה"

ע"ש האישה הכשרה שרה בת לולוה ז"ל

עלון מס' 916

פרשת מקץ - "בטחון ללא פשרות"

בעולם כלל וכי הכל מכוון ומנווט מלמעלה על ידי הבורא יתברך ויתעלה! ואילו מידת הבטחון הינה בבחינת מעשה, בגדר "מעשה בטחון", כאשר האדם מתבונן במקרים הפרטיים, הבאים עליו, מתוך בטחון מלא בקדוש ברוך הוא שכול פרט ופרט הבא עליו – מידו של הבורא בא ולא חלילה במקרה או בטעות! המקרה הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. **אשתי שתחיה חיפשה עבודה בתחום מסויים שבו התמחתה. היא התאימה מאוד למקצוע, והמקצוע התאים לה, אבל מקום עבודה היא לא מצאה. היא התקבלה לתקופות קצרות בכמה מקומות, ובכל פעם עזבה מסיבה אחרת. היא שלחה קורות חיים לכל מקום אפשרי ואפס, היינו מתוסכלים ואובדי עצות. כיוון שראיתי שזה המצב, אמרתי לאשתי שעשינו השתדלות מספיקה, ומהיום אנחנו עוזבים את כל ההשתדלויות, לא שולחים קורות חיים ולא מנדנדים לאיש, רק מתפללים ומתחזקים בביטחון בה' שישלח לנו פרנסה ברווח. כעבור זמן קצר מאז אותה החלטה נחושה, כאשר אשתי הייתה בדרכה למקום מסויים, עצרה אותה ילדה וביקשה ממנה פלאפון. אשתי נתנה לה את הפלאפון שלה, והילדה ניסתה להתקשר לאביה אך הוא לא ענה לה. זמן מה לאחר מכן קיבלה אשתי שיחת טלפון: "חיפשתם אותנו?". אותו רגע היא שכחה לגמרי מהילדה שהתקשרה מהפלאפון שלה, ואמרה: "לא זכור לי, אבל אולי זה קשור לקורות חיים ששלחתי לכם?". האישה, אביה של הילדה, התעניין לדעת באיזה תחום אשתי מחפשת עבודה, ואמר לה: "אני עצמי איני זקוק לעובדת כזאת, אבל יש לי ידיד שמחפש. קחי את מספר הטלפון שלו ותאמרי שאני המלצתי עליך". אשתי התקשרה למספר ההוא, ואכן התקבלה לעבודה, בלי קורות חיים, בלי נדנודים, רק שיחה מעומק הלב עם ריבונו של עולם ושיחה אחת שלא נענתה...**

פעמים רבות, כאשר מתרגשת על האדם צרה כלשהי, או עניין הדורש טיפול מורכב, הרי הוא נכנס לפחד של ממש, והוא נוטה לאבד את עשתונותיו מתוך לחץ נפשי. לא העניין עצמו מלחיץ את האדם. התחושה כי הנה, הוא הולך ומאבד שליטה על העניין המתגלגל לו כמו מאליו, ומי יודע כיצד יסתיימו הדברים. אדם שאינו בוטח בקדוש ברוך הוא מאבד את עשתונותיו, מתייסר ומצטער. אך לעומתו, בעל הביטחון נותר שליו ורגוע למדי. הן יודע הוא שהכל מאת ריבונו של עולם, בין לטוב ובין למוטב. ואם כן, אם הכול בא מידו של הבורא, מה מקום להתייסר ולהצטער? הקדוש ברוך הוא, הטוב בעינינו יעשה! בעל הביטחון יודע נאמנה, כי מי שהכניס אותו אל הצרה והמצוקה, יכול להוציא ממנה ברגע אחד! הקדוש ברוך הוא, אשר בידו הכל, הוא שהכניס את האדם למצבו הנוכחי, ובידו גם היכולת והכוח להמיר את המצב הקשה במצב נפלא, למשות את האדם מצרתו ולרומו ממדלותו, מה מקום אם כן לפחד וחשש? בעל הביטחון לעולם אינו חש ש"העניינים יוצאים משליטה". אדרבה, ההיפך הוא הנכון, בכל מצב ומצב יש מי ששולט ומכוון, מנחה ומנהיג, הלא הוא הקדוש ברוך הוא, קברניט הספינה ומנהיג הבירה. כלומר, אדם מחוסר אמונה ובטחון לעולם לא ימצא שלוות נפש בחייו. נדנוד הנפש וצערה יציקו לו

על הפסוק בפרשתנו **"ויען יוסף את פרעה לאמר בלעדי אלקים יענה את שלום פרעה"** (בראשית מא, טז) אמרו רבותינו במדרש: אשרי הגבר אשר שם בה' מבטחו – זה יוסף. אמירתו של יוסף **"בלעדי אלקים יענה את שלום פרעה"** מראה את בטחונו הגמור של יוסף בה'. שעומד הוא לפני פרעה שמשבח אותו **"שמעתי עליך לאמר תשמע חלום לפתור אותו"**, ישנה בידו הזדמנות מצויינת לבקש מאת המלך להוציא אותו מאפילה לאורה! אך יוסף יודע לעצור בעד עצמו. הוא יודע שהידע לפתור חלומות לא הגיע אליו בזכות עצמו ועל כן הוא עונה בענווה: **"בלעדי"**, אין החכמה משלי, אין בי חכמה כלל, רק האלוקים יתן בפי עניה לשלום פרעה. יוסף לקח סיכון גדול בדבריו שמא פרעה יחזיר אותו שוב לבור אבל בטחונו בה' היה כזה שרק אלוקים הוא שיוכל להוציא אותו מאפילה לאורה. ועל זה מובא במדרש רבה: **"אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו"** (תהלים מ, ה) – זה יוסף. לא בכדי, סיפורו של יוסף מראה לנו שלכל אירוע יש יד מכוונת מלמעלה, ידו הטובה של אלוקים. שתיים עשרה שנים יוסף כלוא בבור המצרי והנה מגיע רגע השחרור המיוחל. כשזמן השחרור מגיע הכול נעשה במהירות הבזק. **"וירצוהו מן הבור"**, מריצים את יוסף – ריצה שמובילה אותו בסופו של דבר אל השלטון... אין שום הסבר הגיוני כיצד עבד עברי, עם עבר של אסיר בכלא, נהפך תוך שעות אחדות לשליט מצרים – שהייתה נכון לאז, האימפריה החזקה בעולם... המציאות חזקה מעבר לכול דמיון. יוסף מקבל שלטון ללא מיצרים וכך אומר לו פרעה: **"ובלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו בכל ארץ מצרים"**. הסבר לוגי, אלוקים יכול הכול... **"בלעדי"** – אומר יוסף, אני לא בתמונה. **"אלוקים יענה את שלום פרעה"** – הכול מאת הבורא, וכאמור, מי שחי בכזו הרגשה אזי במידה כנגד מידה כך נוהג עימו אלוקים, ההכרה השלימה הזו – שאלוקים פועל הכול לבדו – היא הסיבה, שבגללה זוכים לישועת ה'. בספר "דרך עץ החיים" כתב כי רגילים אנו לדבר על "אמונה ובטחון". אך האם עצרנו פעם כדי לשאול, האם יש הבדל בין שני מושגים אלו? או שמא, אין הם אלא מילים נרדפות ולמעשה – דבר אחד הם? כדי לענות על שאלה זו, נקדים ונעמוד על מהותה של מידת הבטחון. מרן ה"חזון איש", בספרו "אמונה ובטחון", עומד על כך שהמושג "בטחון" נשתבש אצל רבים וטובים, וכי אדם החפץ לבטוח בה' כדבעי – זקוק ללמוד את מהותה של מידה זו. בניגוד לדעה הרווחת, כי בעל בטחון הוא אדם אופטימי, הבטוח משום מה שכל המאורעות הבאים עליו יהיו טובים ומבורכים, נעימים ומופלאים, מבהיר מרן ה"חזון איש", כי לא כן הוא! בעל בטחון אינו מי שסבור שהכל יהיה טוב, אלא מי שיודע נאמנה, בכל רמ"ח איבריו וש"ה גידיו, כי אין מקרה בעולם כלל, וכי כל המאורעות – הטובים כמו גם הרעים – אינם חלילה וחס פרי ידו של המקרה, אלא פרי ידה של ההשגחה העליונה! עניין הבטחון הוא, האמון שאין מקרה בעולם, וככל הנעשה תחת השמש – הכל בהכרזה מאיתו יתברך". האמונה והבטחון, ממשיך ומבאר מרן ה"חזון איש", אחת הנה! ההבדל ביניהן הוא, שמירת האמונה הינה בבחינת הלכה, בגדר "הלכות אמונה", כיצד יש להתבונן על כל מקרה ומקרה, כיצד יש לדעת ולהאמין כי אין מקרה

וימרו את חייו, ללא הרף! רק בעל הביטחון – הוא הרגוע והשליו, השמח והעוזר...

אמנם, בעל הביטחון, בציפייתו לישועה, זוכה ועינו נשואות תמיד קדימה, אל ישועת הקדוש ברוך הוא שתבוא כהרף עין. אך לא זו בלבד! בעל הביטחון זוכה גם בכך שבעצם תקופת צערו וייסוריו, ובהם עצמו, הוא חש שלווה נפש מופלאה. זוהי נקודה חיובית נוספת המאירה את חייו של בעל הביטחון, הלא היא עמידתו של אדם בניסיון. אדם שהשתלם במידת הביטחון וחזק וביסס בליבו את הידיעה וההכרה, כי אין מקרה בעולם כלל, וכי כל מאורעות האדם עלי אדמות מכוונים ומנותבים מיד השגחתו יתברך, עומד ומתמודד ביתר קלות עם צרה וצוקה המתרגשת עליו. הנה, חסר הביטחון, גם לו יצויר כי בידיעה ברורה ומוחלטת הוא יודע שמצבו יסתדר והצרה תחלוף מעל ראשו, אין זה מקל עליו להתמודד בינתיים עם המצב הקשה כשלעצמו, שהרי בעצם הקושי אין לו כל הקלה ומונחה. אך לעומתו, בעל הביטחון, היודע כי גם את המצב הקשה הזה, בעצמו, הביא עליו הבורא יתברך, מתמודד בנקל עם הקושי והצער. הוא מרגיש גם בעצם הקושי, את ידו של הבורא יתברך, ומכאן קצרה הדרך למנוחת הדעת ושלווה הנפש. עצם הידיעה כי מי שנותן את הניסיון, נותן גם את הכוח לעמוד בניסיון, רב כוחה לחזק ולאמץ את ליבו של האדם. הן ברכת "ברוך שאמר" עוסקת כולה אך בטובו וברחמי של הבורא יתברך, "ברוך מרחם על הבריות, ברוך משלם שכר טוב ליראיו" וכו', ואם כן, כיצד במקביל אומרים או בברכה זו: "ברוך גוזר ומקיים"! הלא גזירה היא דבר רע, ומה לרע אצל טוב?! אלא הכוונה היא, שכאשר הקדוש ברוך הוא גוזר על האדם גזירה רעה, הרי הוא מקיים אותו – את האדם! הרי הוא נוטע בו כוחות ונוסד בו עוז, עד שיש בכוחו לעמוד בגזירה הרעה ולהתגבר כארי בניסיונו!

עלינו לדעת, כי כדי לזכות במידה המופלאה, מידת הבטחון, שומה עלינו להשתדל ולהתאמץ להפנים בתוך תוכנו את הידיעה הברורה, כי ישנו מנהיג ומכוון לעולם, והוא שמנווט ומכוון את כל אורחותינו. אדם הממלל דיבורי בטחון, ובה בעת אינו חש בתוך ליבו תחושת בטחון בקדוש ברוך הוא – אינו יכול להתהדר בתואר "בעל בטחון", ובוודאי שלא ליהנות מפירותיה המשובחים של מידה זו. הנה הגמרא (מגילה יח.) מספרת, כי רבותינו לא ידעו לבאר פשט בפסוקו של דוד המלך (תהילים פרק נה פסוק כג) "השלך על ה' יחבך והוא יכלכלך", עד שפעם אחת, כאשר הלך רבה בר בר חנה בדרך, ועל גבו משאות כבדים, נתקל בערבי מנהיג גמל רחב דבשת. הערבי, שביקש לעזור לו בנשיאת המשאות, עצר בעד גמלו והניח לו להניח על גבו את המשאות הכבדים. וכך עשה רבה בר בר חנה. הוא פרק מעל גבו את המשאות והעבירם לגבו של הגמל. או אז פתח רבה בר בר חנה ואמר, כי אותה תחושה הקלה שהרגיש בהניחו את משאותיו על גבו הגמל – היא היא תחושת השלכת היהב על הקדוש ברוך הוא. אדם המשליך את יהבו על הקדוש ברוך הוא כאדם הפורק מטען מעל גבו – אינו חש עוד בכובד העול! אדרבה, הוא חש תחושת הקלה משחררת ומענגת, כאדם הפורק עול ומשא מן הגב. כאמור, דרגה גבוהה היא זו, ואדם יכול להעמיד עצמו במבחן פשוט, האם נתון הוא בה. אם בכוח הבטחון, הוא חש שלווה גמורה, כאילו אין כל משא על כתפו, הרי שהוא בעל בטחון אמיתי, בדרגה גבוהה. אולם אם הוא אינו חש אותה תחושת הקלה משחררת, הרי שאין בו בטחון גמור.

אמנם, יהודים מחוייבים לעשות השתדלות, זה התפקיד שבורא עולם הטיל עלינו, ועלינו לעמוד בו. לצד זאת, הבה נזכור כי ההצלחה אינה תוצאה של מעשי ידנו, אנו לא יוצרים אותה, מי שיוצר אותה הוא אבינו שבשמים, בו אנו בוטחים ועליו אנו סומכים! הוא השולח לנו את ההצלחה, את ההישגים, את התועלת, את כל מה שאנו זקוקים לו. הבה נחדד את המסר הזה בליבנו, כדי לזכור שגם אם משהו

התערער ביציבותנו האישית בימים כתיקונם – הרי מה שהתערער הוא היכולת לעשות השתדלות ולא הספק האמיתי של הפרנסה, ההצלחה, השגשוג העסקי או ההישגים הנשאפים. הספק האמיתי הוא אבינו שבשמים, רק עליו אנו סומכים ורק בו אנו בוטחים!!! וככל שנחדד את החשיבה הזו בליבנו, כך ייקל עלינו לבטוח בה' ולסמוך רק עליו, לא להאמין בכוחותינו או בכישורינו אלא רק בכוחו ובגבורתו של בורא עולם. מספרים על איש עשיר אחד שנקלע לחובות גדולים מאוד. בצר לו, הוא הלך לחורשת העצים שהיתה סמוכה למקום מגוריו, על מנת "לנשום" קצת ולברוח מכל המחשבות, הצרות והנושים שחיפשוהו ועל מנת לנסות לחפש במוחו הקודח, מפלט כלשהו מהמצב אליו נקלע.

פתאום הוא הבחין באיש זקן שעמד לידו ונגע בו. בתחילה הוא קצת נבהל... אבל האיש הזקן הרגיעו ואמר לו: "אני רואה שמשהו מטריד אותך". העשיר גלל בפניו את מצבו הכלכלי העגום ואת העובדה שהוא הולך להתרסק. הזקן הקשיב בקשב רב ואמר לו: "מה שמך?". האיש העשיר אמר לו ומיד הזקן הוציא פנקס צ'קים, רשם לעשיר צ'ק ואמר לו, שבעוד שנה הוא יגיע למקום הזה בזמן זה ויחזיר לו את הצ'ק שנתן לו ולאחר מכן נעלם כלעומת שבא. האיש, הביט בצ'ק וראה שבצ'ק נרשם סכום של חצי מליון דולר לפקודתו ועליו חתום הברון רוטשילד (שהיה עשיר גדול באותם הימים). לא היה גבול לשמחתו של העשיר, כעת הוא יוכל למחוק את חובותיו ולעלות על דרך המלך. אך העשיר לא מיהר לפדות את הצ'ק. הוא שם אותו בכספת והחל לתכנן במלוא המרץ איך בכל זאת הוא יכול להתמודד עם המצב אליו נקלע כשידו על העליונה. כך, עם רוח חדשה שנשבה בו וכוחות חדשים שזרמו בעורקיו, רק מהמחשבה שיש לו צ'ק שמן בכספת, הוא התחיל לעשות מספר מהלכים עסקיים מוצלחים ולהחזיר לאט לאט את החובות לנושיו. לאחר זמן לא רב, המאזן כבר התהפך והעשיר שב לעשירותו. לאחר שנה בדיוק, חזר העשיר לחורשה וחיכה לזקן. הזקן הופיע בדיוק בזמן, אך בדיוק כשהחל העשיר לספר לו אודות הקורות אותו בשנה החולפת, אחזה בידו של הזקן אחות ואמרה: "אני מקווה שהוא לא הטריד אותך, הוא כבר ברח לנו מספר פעמים מבית חולים ומספר לאנשים שהוא הברון רוטשילד... שיהיה לך יום טוב" אמרה והובילה את הזקן לבית החולים. העשיר עמד שם המום. הוא ביצע עסקאות ענק מתוך מחשבה שיש לו בכספת ביתו צ'ק על סך חצי מליון דולר, פתאום הוא הבין, שזה לא היה הכסף שעזר לו לצאת מהמצב, אלא הביטחון הכוח והאמונה שהצ'ק נתן לו על מנת להשיג את מבוקשו. כן, כל אחד מאיתנו נקלע פעמים בחיים למצבים "ללא מוצא", השכל כבר תקוע מלחשוב איך יוצאים מהמצב ולא רואים פתרון באופק. ומה יש לנו בכספת? דאגות, דאגות ועוד דאגות שמכסות על צ'ק קטן שנרשם על ידי הקדוש ברוך הוא לפקודתנו. ועל הצ'ק הזה אין סכום – הוא פתוח. מי ששם מבטחו בקדוש ברוך הוא – אין לו צרות ואין לו דאגות, בשבילו השמים הם הגבול!

החי באמונה מבין שפרנסתו משמים. וזה נוגע לגבי כל התנהגות החיים, ולמשל בענייני גשמיות. מי שצריך פרנסה ועושה השתדלות, אבל יש לו קשיים והפרעות בזה, בדרך הטבע הוא כועס על מי שמפריע לו, הן אני צריך פרנסה ומדוע הוא מפריע לי. אבל מי שחי אמונה מבין שהפרנסה היא מן השמים, כמו שאמרו רבותינו (ביצה טז.). כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה, וצריך רק להשתדל, אבל די בהשתדלות מועטת. וכבר האריך בזה המסילת ישרים סוף פרק כ"א, וכתב שם בתחילת דבריו: "שישליך יהבו על השם לגמרי, באשר יידע כי וודאי אי אפשר שיחסר לאדם מה שנקצב לו, וכמו שאמרו רבותינו במאמריהם כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה עד ראש השנה, וכן אמרו (יומא

לח: "אין אדם נוגע במוכן לחברו אפילו כמלוא נימא" (גודל שעה).

מסופר על יהודי אשר הגיע אל כבוד האדמו"ר רבי מאיר מפרמישלן זצ"ל כולו נסער ונחרד, שבור ורצוף והחל מתנה מרורות: אחד מבני עירי, עמד ופתח חנות חדשה בעיר, המתחרה לחנות שלי. חושש אני שמא עד שלא יארכו הימים, יזנחו הלקוחות את חנותי ויעברו לקנות בחנות של המתחרה ומה היא עלי ועל פרנסתי?! מניין אשיג פת לחם למחייתי?! השיב לו הרבי בשאלה "הראית מימך סוס, שותה מים מן הנהר?". "בוודאי ראיתי!" השיב הלה, מופתע מן השאלה. חזר ושאל הרבי "השמת לב, כי בועט הוא בפרסותיו בתוך המים?". "אכן" אישר הלה בהשתאות. "התדע מדוע?". "לא חשבתי על כך" הודה היהודי. "אני אגלה לך" אמר לו הרבי כשגוחן הסוס אל הנהר לשתות, מתגלה לעיניו בבואתו הנשקפת אליו מן המים הצלולים. כסבור הוא, איפוא, כי גם חבירו גוחן לשתות מים מן הנהר וחושש הוא פן לא ישארו בנהר די מים בעבורו. מתחיל הוא, על כן, לבטוש בפרסותיו על ראש מתחרהו, כדי לסלקו. למרבה מזלו, נעכרים מי הנהר מן הבטישות. החול שבקרקעית עולה ונמהל בהם ובבואתו של הסוס המתחרה נעלמת. או אז, שב הסוס לשלוותו וניגש לשתות בנחת מן המים העכורים...". "אולם אתה" הפטיר הרבי "הרי אדם הינך ולא סוס, שומה עליך להבין, איפוא, כי הנהר גדול דיו, וגם רבבות סוסים לא יגמעהו..."

אמנם, מאז חטא אדם הראשון, נתחייב המין האנושי לשלם מס עבור מה שהוא חי, וצריך לטרוח לפרנסתו, והוא גזירת הכתוב בזיעת אפיך תאכל לחם, אבל כמה "בזיעת אפיך" לא כתוב, ודי בהשתדלות מועטת, כל אחד לפי המדרגה שלו. וכן האריך החובות הלבבות בשער הביטחון שאין צורך בטירחה מרובה, אלא אדם יכול לבחור לעצמו מלאכה קלה וגם בזה תהיה פרנסתו מצוייה, כי הפרנסה היא מן השמים, ואין צורך לעשות חשבונות שמא ירוויח פחות, כי אי אפשר לדעת ממה ירוויח יותר, ומן השמים יתנו לו את מה שנקצב עליו. הבה ונראה מהסיפור שלפנינו, כפי שהובא בספר "בד בטחוני", המוביל אותנו לתובנה, כי יש מנהל לעולם, וזה לא אנחנו! לעיתים אנו מוצאים את עצמנו מתלוננים, קוצפים, לא מסכימים עם דברים, מתאכזבים, מצפים לדבר מסויים, ובפועל מתרחש בדיוק הדבר ההפוך...

החנות של בגדי הילדים שלנו הייתה אחת החנויות המוכרות בעיר שבה גרנו. היא הייתה גדולה יחסית, היה בה מבחר גדול ומרשים, המחירים לא היו נמוכים אלא סבירים, בעיקר משום שהקפדתי על סחורה איכותית. השתדלתי להקפיד על יחס טוב ללקוחות, ולבוא לקראתם כשצריך. לא היינו עשירים גדולים מהחנות, אבל בחסדי ה' התפרנסנו בכבוד. החנות הייתה חלק מהחיים שלי, חלק מההווה. היא הייתה יציבה, ללא תנודות, כי בגדי ילדים זה דבר שתמיד צריך, ואף פעם לא חשבתי שאתפרנס בצורה אחרת. אבל לפעמים קורים דברים גם בלי שחושבים עליהם. באחד הימים בעודי הולכת לחנות, אני רואה משהו מוזר בחנות שמעבר לכביש. עברתי את הכביש, ומה שראיתי המם אותי לרגע: "כאן תיפתח חנות לבגדי ילדים, המחירים יהיו זולים במיוחד בזכות תרומה של נדיב החפץ בעילום שמו". בהיתי בשלט, לאחר מכן משכתי בכתפי, וברגשות הומים ומבולבלים מאוד פתחתי את החנות. זו הייתה תקופה די דלילה, אחרי החגים, לא היו לקוחות רבים בחנות ואני יכולתי להתמכר להרהורים שעלו בי. ממול המשיכו פועלים לשפץ את החנות, ועשה רושם שהם עומדים להפוך אותה לחנות יוקרתית במיוחד. "לא אוכל להתחרות בהם" אמרתי לעצמי בלב כבד. "אין לי סיכוי". הסתכלתי בחנות שלי ושאלתי את עצמי אם אני עומדת להיפרד מהמקום שהוא חלק מהחיים שלי. פרנסה, ובפרט של בעלי חנויות, לעולם אינה מובנת מאליה, אבל רק עכשיו

הבנתי עד כמה הייתי נינוחה ורגועה, ועד כמה אני זקוקה לתפילות וסייעתא דשמיא. גם בעלי נבהל ברגע הראשון, כששמע את הדברים. לאחר ההלם הראשוני, החלטנו שאנחנו מתחזקים באמונה ומשתדלים להזכיר לעצמנו שרק הקדוש ברוך הוא הוא זה שעשה ועושה ויעשה לכל המעשים, והוא זה שמעמיד חנויות וממציא לנו פרנסה, והפחד הגדול שהיה בליבנו נרגע איכשהו, ככל שהתקדמה בניית החנות. חלפו כמה ימים נוספים, ראיתי שפורקים סחורה. הסתכלתי ברכבים שהגיעו, הם היו שייכים לחברות טובות ואיכותיות. ידעתי שזה לא יהיה פשוט, ואז החנות ממול עומדת להיות כפילה של החנות שלי. ואז נפתחה החנות בקול תרועה גדולה. השעה הייתה עשר בבוקר, החנות נפתחה, ואני, מהחנות השוממת שלי ראיתי איך עשרות לקוחות גודשים את החנות החדשה. מדובר היה במרחק קטן יחסית וחלק מהלקוחות זיהיתי, היו בהם לקוחות קבועות שלי, כנראה לשעבר. אחת המוכרות שלי הגיעה וסיפרה לי שהיא הייתה בחנות ממול, "המחירים שם באמת מחירי ריצפה, לא נראה לי שתהיה לך אפשרות להתמודד מול מחירים כאלו". באותו יום ערכנו חישובים והגענו למסקנה שהמלחמה אבודה מראש ועדיף לא להגיב כלל ואין לנו אלא לצפות לישועת ה'. הימים הבאים היו ימים משעממים לחלוטין. בדרך כלל, כשירד הגשם הראשון, החנות שלי הייתה עמוסה באימהות לחוצות במיוחד. וביקשתי מהמוכרות הקבועות להרחיב את שעות העבודה. אבל עכשיו לא היה צורך במוכרות, האמת שגם בי לא היה צורך, ישבתי שם לבד. אחרי חצי שעה נכנסה מישהי לחנות, זו הייתה לקוחה קבועה שלי. היא חייכה חיך מתנצל משהו, כאילו היא אמורה לבקש סליחה בשם כל הנשים שלא הגיעו. השתדלתי לשרת אותה באדיבות, על אף שהעליבות דבקה בי ורוחי הייתה שפופה. "אולי תעשי משהו?" היא אמרה לי לאחר שערכתני לה חשבון והיא שילמה. "מה את מתכוונת?" שאלתי, מעפעפת בעיני. "תילחמי בחנות החדשה. יכול להיות שעל פי דין תורה אין להם זכות לפתוח חנות קרובה כל כך לחנות שלך, לא ניסית לברר אם אין בזה השגת גבול?". שתקתי. האמת, לא כעסתי על בעלי החנות החדשה. ידעתי שהם לא ידעו דבר על אודות החנות שלי. ובעל מתחם החנויות... לצערנו אינו שייך לציבור היהודים יראי ה' שההלכה נר לרגליהם. אומנם בזמנו הוא הבטיח שהוא לא ישכיר לשתי חנויות זהות, ולכן אולי יכולתי לומר משהו, אולי יכולתי לתבוע אותו, אבל בעלי ואני החלטנו שבינתיים לא נאמר כלום. אם הקדוש ברוך הוא סובב את הדברים כך, נקבל על עצמנו את הדין באהבה. לא נפקיר את עצמנו, את כבודנו ואת ביטחוננו על מזבח הנוחות. באותו ערב חזרתי הביתה, עליתי במעלית, יחד איתי עלתה בת של שכנים, נערה נחמדה מאוד, לחלוטין לא צעירה. היא סיפרה לי שהיא חוזרת מחתונה של חברה מהביתה. "כמעט כל החברות שלי נשואות" היא אמרה לי. הבטתי בה מופתעת. אנחנו לא מדברות כמעט, מהנהנות בקושי לשלום, ופתאום אמירה כזו. היא יצאה מהמעלית, קומה אחר כך יצאתי גם אני, ושנייה לפני שפתחתי את דלת הבית הבריק בי רעיון לשידוך: בן של ידידה קרובה שלי. מיד כשהגעתי הביתה ניסיתי להציע את השידוך לשני הצדדים, וכעבור שובעיים וחצי שברו צלחת. שני הצדדים הודו לי מאוד, ושניהם התעקשו לשלם מעבר לממוצע, בטענה שאין להם שום בעיה, ובכלל הילדים שלהם לא מאוד צעירים והם כבר התחייבו לשדכנים על סכומים גדולים בהרבה. קיבלתי סכום שלא הייתי מרוויחה במשך חודש שלם בחנות, אבל עדיין לא היה קל ולא פשוט להגיע לעבודה, לעמוד כמה שעות באפס מעש ולסגור את החנות. התרגלתי לקחת איתי ספר תהילים, לפעמים ספר קריאה, אחת מכלותי הציעה לי ללמוד לסרוג, ואכן למדתי לסרוג ובשעות שבהם ישבתי בחנות סרגתי סוודרים

פשוט התרוקנה, משאית גדולה הגיעה ופועלים העמיסו את הסחורה. כמה ימים עברו ו... הלקוחות הקבועות שלי חזרו לפקוד את החנות. בתחילה באי נעימות, וכשהן ראו שאין בליבי שום כעס עליהן, הן אזרו אומץ וביטחון ושבנו לקניות הרגילות. מאזן הקניות חזר להיות כמו לפני הטלטלה הגדולה. "עכשיו אוכל להתפרנס גם מדמי שדכנות וגם מהחנות" אמרתי לבעלי, אבל... מי שפתח את ברז השדכנות סגר אותו עכשיו. הצעתי כמה שידוכים נוספים, אך אף אחת מההצעות לא קרמה עור וגידים. אחרי תקופה, שקעתי שוב בעסקי החנות שהתעוררה לחיים וזנחתי את מקצוע השדכנות. לפני תקופה התקשרה אלי מישהי, היא אמרה בהיסוס שהיא רוצה לפתוח חנות לבגדי ילדים, לא ממש קרוב אלי, בקצה השני של העיר, אבל... היא הייתה נבוכה מאוד, שאלה אם זה בסדר ואם לא אכעס עליה. אמרתי לה שמצידי זה בסדר ממש ואפילו נתתי לה טיפים קטנים, אצל אילו סוחרים כדאי לה לרכוש, מהם הדברים המבוקשים ועוד. האישה מעבר לקו היתה נדהמת כל כך, עד שבקושי הצליחה לנשום. "אני לא מבינה" היא אמרה לי בכנות, "בחנויות אחרות, במקומות אחרים בארץ, לא רצו לעזור לי. אנחנו לא יכולים לעזור למתחרים שלנו, הסביר לי מישהו מאזור מרוחק מאוד, ואת – בשמחה ובטוב לב עוזרת על אף שמדובר בחנות שאולי תתחרה בחנות שלך, אולי תגזול את פרנסתך". "תתחרה?" צחקתי, "תגזול את פרנסתי? אין דבר כזה. הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו הוכיח לי שאף אחד לא יכול לגעת במה שמוכן לי"...

לנכדים, הם אלו שהרוויחו מהעניין שלא היו כמעט לקוחות. למה כמעט? כי היו כמה קבועות שכן שמרו אמונים והגיעו. הן ניסו לנחם אותי ולומר שהן לא תיטושנה בכל מקרה, אבל אני ידעתי שאי אפשר להאמין לכולם, והאמת, הבנתי את הלקוחות האחרות. לאף אחד אין כסף מיותר ואין זה פלא שנשים מעדיפות לקנות בגדים בחצאי מחירים, לא נראה לי שאני הייתי מתנהגת אחרת. באחד הערבים, בחתונה של קרובי משפחה, ישבתי ליד בת דודה והיא שאלה אותי אם אין לי רעיון לבן שלה. "רגע" אמרתי לה "דווקא יש לי רעיון". עיניה אורו, ביקשתי ממנה כמה ימים לברר, אחר כך הצעתי את השידוך ו... כעבור שבוע נשברה צלחת. לא אלאה אתכם בפרטים, רק דבר אחד אספר, שבמשך שלוש שנים תמימות החנות ממול היתה פתוחה, עמוסת קונות ושוקקת חיים. במשך השנים האלו היתה החנות שלי ריקה, אבל באותן שלוש שנים הייתי שליחת הקדוש ברוך הוא להקים עשרים וחמישה בתים בישראל. הייתי שדכנית בעשרים וחמישה שידוכים! בשעות הריקות והמשמיות שבהן ישבתי בחנות, הרמתי טלפונים, הצעתי שידוכים וניהלתי אותם. הדבר המדהים הוא שרוב השידוכים שהצעתי היו שידוכים לא פשוטים, או כאלו של אנשים עשירים במיוחד שהתעקשו לשלם יותר מהממוצע. בשנים האלו הרווחתי הרבה יותר מאשר בשנים שקדמו להן. שלוש שנים חלפו ו... כפי שהחנות שמולי נפתחה ברוח סערה ובקול רעש גדול, כך נסגרה בדממה שקטה. אין לי מושג מה קרה ולמה, באחד הימים החנות

אחים יקרים!

אנחנו מאמינים בני מאמינים בקדוש ברוך הוא, אך האם בחנו את עצמנו אם אנו גם באמת בוטחים בו? ביטחון פרושו – לסמוך, אם אתה רוצה דרך לחיים שלווים יותר – סמוך על בורא עולם, בטח בו! אמר דוד המלך (תהילים פרק לב פסוק י) "וְהַבּוֹטֵחַ בַּיהוָה חֶסֶד יִסְבְּבֵנוּ". ביטחון הוא מושג נזיל מאוד. כשהכל מצליח, אין בעיות, אין קשיים, הביטחון בקדוש ברוך הוא הוא עצום. אך כשמגיע קושי קטן, זהו מבחן הביטחון, האם גם כשקשה ולא מצליח, כשיש כישלון ובאות צרות, האמונה שלך שהכל בידו, מלך שאנו בניו נוכל להגיע לביטחון ואמונה גם כשמצבנו מראה בדיוק הפוך. כשילד קטן יודע שהוא בידיים של אבא שלו, הוא מרגיש בטוח, כשיהודי זוכר מי נושא אותנו על כפיו, האם יש לו עדיין מקום לדאגה? אתה בידיים הכי גדולות בעולם, כל קושי וצרה הם ניסיונות, אין לך סיבה לדאגה, בסוף יתברר שהכל היה כל כך לטובתך... הקדוש ברוך הוא מבטיח לך: "בטח בי ואני אסובב אותך בחסד, אתה תהיה מוקף בו!". ההתחלה שלך לחיים מאושרים ושלווים היא הביטחון! השלך על בורא עולם הכל, בטח בו. הראה לו ביטחון ותזכה בביטוח חיים לכול החיים!

בברכת התורה
הרב יואל ארזי

העלון מוקדש

לע"י ינון כהן בן חילה שהשבת זה יום השלושים

ת.נ.צ.ב.ה

*

לרפואת שפרה בת ציפורה ולרפואת הילד יעקב בן רבקה חיה

לרפ"ש בתוך שאר חולי ישראל